

Vergaderjaar 2023–2024

36 550 IX

Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Financiën (IXB) en de begrotingsstaat van Nationale Schuld (IXA) voor het jaar 2024 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota)

A

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 21 juni 2024

De vaste commissie voor Financiën¹ heeft op 18 juni 2024 – vooruitlopend op besluitvorming in de Tweede Kamer – gesproken over de behandelprocedure van de *Wijziging begrotingsstaten Financiën en Nationale Schuld 2024 behorende bij de Voorjaarsnota 2024*.²

Naar aanleiding hiervan is op 19 juni 2024 een brief gestuurd aan de Staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane.

De Staatssecretaris heeft op 21 juni 2024 gereageerd.

De commissie brengt bijgaand verslag uit van het gevoerde schriftelijk overleg.

De waarnemend griffier van de vaste commissie voor Financiën,
Van Luijk

¹ Samenstelling:

Kroon (BBB) (*ondervoorzitter*), Van Wijk (BBB), Heijnen (BBB), Griffioen (BBB), Martens (GroenLinks-PvdA), Crone (GroenLinks-PvdA), Karimi (GroenLinks-PvdA), Van Gurp (GroenLinks-PvdA), Rosenmöller (GroenLinks-PvdA), Van Ballekom (VVD) (*voorzitter*), Geerdink (VVD), Vogels (VVD), Bovens (CDA), Bakker-Klein (CDA), Aerdts (D66), Moonen (D66), Van Strien (PVV), Visseren-Hamakers (PvdD), Baumgarten (JA21), Van Apeldoorn (SP), Holterhues (CU), Van den Oetelaar (FVD), Schalk (SGP), Hartog (Volt), Van Rooijen (50PLUS), Van der Goot (OPNL)

² *Kamerstukken II 2023–2024, 36 550 IX.*

BRIEF VAN DE VOORZITTER VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR FINANCIËN

Aan de Staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

Den Haag, 19 juni 2024

De vaste commissie voor Financiën heeft op 18 juni 2024 – vooruitlopend op besluitvorming in de Tweede Kamer – gesproken over de behandelprocedure van de *Wijziging begrotingsstaten Financiën en Nationale Schuld 2024 behorende bij de Voorjaarsnota 2024*.³ Hierbij heeft de commissie de nota van wijziging op dit wetsvoorstel betrokken die is aangekondigd tijdens het debat in de Tweede Kamer d.d. 13 juni jl. over de hersteloperatie in het kader van de toeslagenaffaire. Naar aanleiding hiervan heeft de commissie enkele vragen.

Kunt u aangeven wat de impact is op de uitvoering van de hersteloperatie in het geval de Eerste Kamer de behandeling van de *Wijziging begrotingsstaten Financiën Nationale Schuld 2024* ná het komende zomerreces afrondt, mede gelet op de aangekondigde nota van wijziging op dit wetsvoorstel?

Mocht het kabinet in dat kader gebruik maken van de mogelijkheid ex artikel 2.27, tweede lid, Comptabiliteitswet 2016 (Cw), verzoekt de commissie u dit tijdig kenbaar te maken, mede gelet op het aangenomen amendement-Heinen. Tot slot verzoekt de commissie u aan te geven of het gebruik van artikel 2.27, tweede lid, Cw consequenties heeft voor de rechtmatigheid van de uitgaven in het kader van de hersteloperatie.

De leden van de vaste commissie voor Financiën zien uw reactie graag spoedig tegemoet en uiterlijk vrijdag 21 juni 2024.

Voorzitter van de vaste commissie voor Financiën
Pim van Ballekom

³ *Kamerstukken II 2023–2024, 36 550 IX.*

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN FINANCIËN – TOESLAGEN EN DOUANE

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 21 juni 2024

Op woensdag 19 juni jl. heb ik uw verzoek om een Kamerbrief ontvangen over de behandeling van de suppletoire begroting bij de voorjaarnota 2024 (kenmerk 175409U). In dit verzoek vraagt u mij om aan te geven wat de impact is op de uitvoering van de hersteloperatie Toeslagen als de Eerste Kamer de behandeling van de 1^e suppletoire begroting (en de aangekondigde NvW) na de zomer afrondt. Daarnaast vraagt u naar het effect van het gebruik van art. 2.27, tweede lid van de Comptabiliteitswet 2016 (CW) op de rechtmatigheid van de uitgaven in het kader van de hersteloperatie.

Belang van ouders voorop

Ouders die zijn geraakt door de toeslagenaffaire verdienen een zo goed en zo spoedig mogelijk herstel. Want elke dag dat ouders moeten wachten is er een teveel. Een belangrijk onderdeel van het herstel is het vergoeden van de aanvullende schade die de onterechte terugvorderingen vaak veroorzaakt hebben. Op 31 mei jl. heb ik een brief naar beide Kamers gestuurd over de stand van zaken met betrekking tot de vergoeding van aanvullende schade in de hersteloperatie. In deze brief neemt het kabinet de aanbevelingen uit de evaluatie ter harte, en spreekt het kabinet de wens uit om de schaderoute via de Stichting (Gelijk)waardig Herstel (SGH) zo snel mogelijk te formaliseren en op te schalen, zodat de periode tussen de afronding van de pilot en opschaling zo kort mogelijk blijft en ouders snel duidelijkheid krijgen over het vervolg van deze route.

Debat 13 juni

Op donderdag 13 juni jl. heb ik een debat gevoerd met de Tweede Kamer over de SGH-route en de aanbevelingen uit de evaluatie van de pilot. De inzet van het kabinet is tijdens dit debat ondersteund. Tijdens het debat is de motie Grinwis c.s.⁴ ingediend welke verzoekt om voor de zomer de SGH-route op te schalen en de aanbevelingen uit de evaluatie door te voeren. Op dinsdag 18 juni jl. is deze motie door een Kamerbrede meerderheid aangenomen. Daarnaast heb ik tijdens het debat aangekondigd dat ik, na het bereiken van een overeenkomst met de Stichting (Gelijk)waardig Herstel, een nota van wijziging (NvW) op de 1^e suppletoire begroting naar de Tweede Kamer zal sturen zodat het parlement haar budgetrecht kan uitoefenen, waarbij Kamerbreed de wens is uitgesproken hierover voor de zomer te stemmen.

Wanneer de Eerste Kamer echter niet op 9 juli a.s. instemt met de 1^e suppletoire begroting en NvW, kan ik geen opschalingsbesluit nemen over de SGH-route. Dit kan namelijk budgettair niet rechtmatig, omdat uw Kamer dan nog geen autorisatie heeft verleend. Uitvoering zal dan moeten wachten tot het moment dat de Eerste Kamer de 1^e suppletoire begroting behandelt en goedkeurt, op zijn vroegst in september. Op deze manier kan het kabinet niet voldoen aan de eigen inzet om de afhandeling van aanvullende schade voor ouders te versnellen en te verbeteren en aan de wens van de Tweede Kamer (motie Grinwis c.s.¹) om nog voor de zomer de SGH-route op te schalen.

⁴ 31 066, nr. 1405

Na afronding van de pilot en evaluatie voor het opschalen van de SGH-route ontstaat nieuw beleid op basis van art. 2.27, tweede lid, van de CW. Dat betekent dat alle verplichtingen en uitgaven eerst door uw parlement geautoriseerd moeten worden alvorens ik rechtmatig met de uitvoering van de opschaling kan beginnen. Deze autorisatie heb ik zo spoedig mogelijk nodig om de ouders zo snel mogelijk definitief duidelijkheid te geven over het vervolg van de route.

Op dit moment heb ik deze formele instemming van het parlement op het nieuwe beleid nog niet. Ik ben in gesprek met SGH over de Dienstverlenings-overeenkomst voor uitvoering van de SGH-route conform de inzet van mijn brief van 31 mei jl. Bij deze route horen verplichtingen en uitgaven voor de vaststellingsovereenkomsten welke ik via een begrotingswet aan het parlement voorleg. In het debat op 13 juni jl. heb ik aangekondigd voornemens te zijn een NvW op de 1^e suppletoire begroting te sturen aan de Tweede Kamer voorafgaand aan stemming (voorzien op 4 juli) over de 1^e suppletoire begroting van Financiën. Wanneer de Eerste Kamer vervolgens op 9 juli instemt met de 1^e suppletoire begroting en NvW, kan de uitvoering van de SGH-route nog voor de zomer worden gestart. Hiermee wordt de budgettaire rechtmatigheid van de beoogde verplichtingen en betalingen geborgd.

In de NvW die ik voornemens ben te sturen zullen ook middelen zitten voor de nieuwe werkwijze van de Commissie Werkelijke Schade (CWS). Hier heb ik de Tweede Kamer in de kamerbrief «integrale visie aanvullende schade» van 31 mei 2024 over geïnformeerd. Deze middelen hebben betrekking op een nieuw schadekader en opschaling van CWS. Daarnaast wordt ook een technische mutatie in de NvW voorzien, waarbij ca. € 8 mln. aan apparaatsmiddelen worden verschoven naar programma-middelen om mensen die in de wachtrij staan voor hun bezwaarafhandeling een schikkingsvoorstel aan te bieden.

Mogelijk beroep op artikel 2.27, tweede lid van CW 2016

Uitgangspunt van het kabinet is om geen beroep op artikel 2.27, tweede lid, CW te doen, tenzij dit echt noodzakelijk is om het beleid tijdig uit te kunnen voeren. Dit uitgangspunt bestaat vooral ook omdat uw parlement heeft gevraagd hier terughoudend mee om te gaan, aangezien het beroep hierop niet past bij een ordentelijk begrotingsproces waarbij het parlement formeel instemt met de extra uitgaven en verplichtingen. Indien de Eerste Kamer de wijziging van begrotingsstaten Financiën en Nationale Schuld 2024 echter niet voor het zomerreces in stemming brengt, dan bestaat er een mogelijkheid om een verzoek in te dienen bij uw Kamer voor een beroep op artikel 2.27, tweede lid van de CW, specifiek met betrekking tot de SGH-route.

Als het goed is autoriseert de Tweede Kamer de eerste suppletoire begroting, inclusief NvW, nog voor het zomerreces. In zowel 1^e suppletoire begroting als de NvW wordt additioneel budget uitgetrokken voor de schaderoutes. Ik kan vervolgens de Eerste Kamer verzoeken om aan te geven dat zij zich, conform het amendement Heinen, voldoende geïnformeerd acht om reeds in de zomer tot rechtmatige uitvoering van de 1^e suppletoire begroting en opschaling CWS en SGH-route over te gaan. Voor Uw Kamer betekent dit dat het kabinet u dan vraagt om uiterlijk op 9 juli a.s. over mijn beroep op dit artikellid te besluiten. Indien u daarover positief besluit is het effect dat tot aan stemming van het wetsvoorstel alle verplichtingen en uitgaven die betrekking hebben op dat wetsvoorstel budgettair rechtmatig kunnen worden verricht.

Afsluitend

De SGH-schaderoute wordt uitgevoerd met veel oog voor de eigen regie van ouders en het herstel van vertrouwen tussen Staat en burger. Het kabinet ziet dat de SGH-aanpak een belangrijke bijdrage kan leveren om ouders, die vaak al lang wachten op herstel, definitief duidelijkheid te bieden. Juist om deze ouders te helpen, heeft het kabinet de wens om – na het tekenen van een nieuwe dienstverleningsovereenkomst – deze schaderoute te formaliseren en op te schalen. In navolging van de motie Grinwis c.s. doet het kabinet daarom een beroep op u om, nadat de Tweede Kamer de 1^e suppletoire begroting heeft geaccordeerd, ook nog vóór uw zomerreces te stemmen zodat wij de beoogde betalingen rechtmatig kunnen doen in de zomer en daarmee zekerheid kunnen geven dat de SGH-route kan worden opgeschaald.

De Staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane,
A. de Vries